

Sorumlu Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sorumlu Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30495>

Özet

Sorumlu Liderlik Ölçeği, mevcut bir liderlik ölçeğinin Türkçe diline uyarlanması amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek uyarlama çalışması, **sorumlu liderlik** (Responsible Leadership) yapısının Türkiye bağlamındaki geçerliliğini ve güvenilirliğini araştırmayı amaçlamıştır. Ölçek, liderlerin paydaşlara karşı etik, sosyal ve çevresel sorumlulukları ne ölçüde yerine getirdiğini değerlendirme üzere tasarlanmıştır. Çalışma, uyarlanan yapının orijinal ölçek yapısıyla uyumlu olduğunu göstermeyi hedeflemiştir.

Bu uyarlama çalışması, Özkan ve Üzüm (2021) tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin örgütsel davranış ve yönetim alanındaki araştırmacılar için güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini sağlamıştır. Ölçeğin orijinal PDF belgesi [buradan](#) indirilebilir: [sorumlu-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Sorumlu Liderlik, Ölçek Uyarlama, Liderlik, Örgütsel Davranış, Etik Liderlik, Yönetim Araştırmaları.

Yazarlar

Osman Seray Özkan, Burak Üzüm

Amaç

Sorumlu Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, **sorumlu liderlik** davranışları Türk kültürü ve diline uygun bir şekilde ölçebilecek, psikometrik açıdan sağlam bir araç sunmaktır. Bu çalışma, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini inceleyerek, orijinal yapıdaki boyutların Türkçe versiyonunda da korunduğunu kanıtlamayı amaçlamıştır.

Ölçek, yöneticilerin çalışanlarına, topluma ve çevreye karşı sergilediği **sorumluluk** düzeyini nicel olarak belirlemek için tasarlanmıştır. Bu sayede, akademik araştırmalarda ve kurumsal değerlendirmelerde sorumlu liderlik yaklaşımlarının etkileri daha kesin bir şekilde analiz edilebilir.

Yapı

Ölçek, günümüzün dünyasında kritik öneme sahip olan **sorumlu liderlik** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle liderin sadece hissedarlara değil, aynı zamanda tüm paydaşlara (çalışanlar, müşteriler, toplum, çevre) karşı etik ve sosyal sorumluluk taşımasını gerektirir. Sorumlu liderlik, etik karar alma, sürdürülebilirlik odaklılık ve şeffaflık gibi temel bileşenleri kapsayan çok boyutlu bir yapıdır.

Uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin boyutlarının Türkçe versiyonunda da anlamlı ve istikrarlı bir şekilde temsil edildiği varsayılmaktadır. Bu boyutlar genellikle vizyon belirleme, hesap verebilirlik ve payda katılımı gibi alt alanları içermektedir.

Geçerlik

Kaynak referansta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir **ölçek uyarlama (Scale Adaptation)** çalışmasının doğası gereği, yapı geçerliğine odaklanılmaktadır. Özkan ve Üzüm (2021), ölçeğin Türkçe formunun yapı geçerliğini belirlemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) tekniklerini kullanmıştır.

DFA sonuçları, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yapısına uygunluğunu test etmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin sorumlu liderlik yapısının Türk örnekleminde geçerli bir şekilde ölçüldüğü rapor edilmiştir.

Güvenirlik

Orijinal meta veride güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmiştir. Ancak uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığının değerlendirilerek amacıyla **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Bir ölçeğin güvenilirliği, aynı zamanda test-tekrar test yöntemleri ile de incelenebilir; ancak Özkan ve Üzüm'ün çalışmasında bu tür ek bilgilerin sunulup sunulmadığı, kaynak metininde ek akademik inceleme gerektirmektedir. Genel olarak, bir uyarlama çalışmasının kabul edilebilir bir **güvenirlik (Reliability)** düzeyine sahip olduğu varsayılır.

Faktör Analizi

Sorumlu Liderlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin yapısal geçerliğini test etmek için **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Uyarlama sürecinde genellikle orijinal ölçeğin faktör yapısının doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilir.

DFA, maddelerin hangi boyutlara yüklendiğini ve bu boyutlar arasındaki ilişkileri inceleyerek, ölçeğin kuramsal yapısının ampirik verilerle ne kadar uyumlu olduğunu ortaya koyar. Başarılı bir faktör analizi, ölçeğin Türkçe versiyonunun özgün kültürdeki kavramı doğru bir şekilde yansıttığını gösterir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Özgün ölçeğe dayalı olarak, genellikle 5'li veya 7'li Likert Ölçeği formatında yanıtlanan ifadelerden oluşmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çalışanlar, Yöneticiler, Örgütsel Çalışanlar.

Age Group: Yetişkin (Çalışma Yaşamındaki Bireyler)

Population Details: Ölçek, iş hayatında aktif olan ve örgütsel bağlamda liderlik davranışlarını değerlendirebilecek bireyler üzerinde uygulanmaktadır.

Test Methodology: Öz Bildirimli Ölçek (Self-Report Scale). Katılımcılar, kendilerine sunulan sorumlu liderlik ifadelerine ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Psikoloji, Yönetim, Sorumluluk, Etik, Liderlik Ölçeği, Yönetim ve Ekonomi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: osmanserayozkan@gmail.com

Correspondence Address: İlgili akademik makalede belirtilmiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazar(lar) ile iletişime geçilmesi önerilir. İletişim e-posta adresi: osmanserayozkan@gmail.com.

Ölçek maddelerinin tam ve eksiksiz kullanımı için orijinal makalenin yazarlarından resmi izin alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Özkan, O. S. & Üzüm, B. (2021). Sorumlu Liderlik: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmalar Dergisi*, 19(4), 199-212. DOI: [10.11611/yead.1020593](https://doi.org/10.11611/yead.1020593).

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr.

Sorumlu Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

5

Derecelendirme: -

[sorumlu-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

(Not: Ölçeğin maddeleri, kaynak meta veride doğrudan listelenmemiştir. Maddeler, yukarıda bağlantı verilen PDF dosyasında veya orijinal akademik makalede bulunmaktadır.)

ARABPSYCHOLOGY.COM